

Biblioteca Științifică Medicală-suport informațional pentru comunitatea medicală din Republica Moldova

Biblioteca Științifică Medicală este una din subdiviziunile de bază ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” și reprezintă un centru specializat de informare și documentare în domeniul medicinei și farmaceuticii, care are drept scop crearea unui sistem de informații și cunoștințe medicale, destinat pentru servirea documentară și informațională a studenților, rezidenților, cadrelor didactice, cercetătorilor, medicilor, precum și a întregii comunități medicale din Republica Moldova.

Direcția prioritară de activitate a Bibliotecii Științifice Medicale este acoperirea documentară și informațională a proceselor de educație, cercetare și practică medicală prin achiziții de publicații, cât și prin utilizarea în aceste scopuri a posibilităților oferite de tehnologiile moderne, în scopul facilitării și extinderii accesului utilizatorilor la resursele informaționale electronice, deplasării accentului de pe servirea utilizatorilor pe organizarea accesului la informație.

O parte din rolul nostru ca bibliotecari, este să-i ajutam pe utilizatorii noștri să obțină abilitățile necesare pentru utilizarea serviciilor bibliotecii. Este esențial pentru noi ca utilizatorii noștri să primească informația de care au nevoie, dar, în același timp să câștige încredere în a privi biblioteca noastră ca pe un loc unde să se simtă bine și care să fie folosit și ca suport pentru activitatea lor de cercetare și de studiere.

La începutul fiecărui an de studii biblioteca organizează activități de training prin care utilizatorii noștri să învețe să folosească serviciile bibliotecii, să cunoască regulamentul și orarul ei, respectiv regulile de comportament în interiorul ei.

Unul din obiectivele de bază ale Bibliotecii constituie instruirea utilizatorilor, în scopul formării culturii informației a acestora. Formarea culturii informației a studenților (Cursul Bazele culturii informaționale). Formarea culturii informației a studenților în cadrul Școlii de Management în Sănătate Publică a USMF, ciclul masterat.

Activitatea de informare cuprinde demonstrarea site-ului Bibliotecii, a serviciilor electronice oferite: catalogul electronic (Web OPAC), Biblioteca Electronică Didactică, referințe e-mail, împrumut interbibliotecar internațional, expoziții virtuale, materiale video etc.

Formarea culturii informației a utilizatorilor are un impact direct asupra calității instruirii medicale, rezultatelor științifice și educației continue a specialiștilor din domeniul medicinei și farmaceuticii, și va contribui în continuare la ridicarea calității serviciilor medicale prestate și gradului de sănătate a populației.

Accesul la baze de date și reviste electronice, comunicarea electronică între cercetători, devine ceva obișnuit în viața specialiștilor din domeniul medicinei și farmaceuticii. Dezvoltarea pe care a avut-o Internetul are un impact imens în sporirea cantității de informație pusă la dispoziția specialiștilor din domeniul sănătății. Toate acestea îmbunătățesc accesul la informația medicală electronică la nivel internațional, la instrumente de lucru, la sisteme de pregătire, prezentare și integrare a rezultatelor științifice medicale autohtone în fluxul mondial de date.

Una din direcțiile prioritare ale bibliotecii este crearea fondului informațional necesar procesului educațional și de cercetare desfășurat în universitate. Fondul informațional stă la baza servirii informaționale a beneficiarilor și de calitatea lui depinde nivelul satisfacerii necesităților de informare ale acestora. Satisfacerea necesităților de informare ale beneficiarilor la un nivel înalt impune o calitate

superioară a servirii informaționale. Eficiența serviciilor de informare prestate de bibliotecă se realizează prin intermediul noilor tehnologii informaționale, oferind acces la bănci și baze de date, biblioteci și cataloage digitale, cărți și reviste stocate pe diverse medii electronice. Analiza practicii internaționale demonstrează că utilizarea resurselor informaționale electronice constituie una din direcțiile principale în activitatea bibliotecii contemporane. .

Utilizatorul modern dorește acces rapid , oricând și oriunde la informații de cea mai bună calitate. În acest context, biblioteca se reinventează, adaptându-și serviciile și atribuțiile la nevoile comunității.

Astfel, biblioteca:

- deține un serviciu de referințe;
- deține un serviciu de informare și acces la informații;
- oferă documente pentru întreaga comunitate;
- oferă acces la universul informațional;
- îndrumă utilizatorii în căutarea documentară;
- oferă servicii de informare instituțiilor medicale;

Catalogul electronic al Bibliotecii Științifice Medicale constituie baza de date formată din descrieri bibliografice standardizate ale publicațiilor intrate în colecția bibliotecii. Crearea catalogului electronic al bibliotecii a fost inițiată la începutul anilor 1990. La moment detine circa 63000 de înregistrări, dintre care aproape 41000 descrieri analitice din reviste, culegeri științifice medicale autohtone și în limbi moderne (rusă, engleză, franceză).

Catalogul electronic (OPAC) a fost pus la dispoziția utilizatorilor Bibliotecii Științifice Medicale a USMF „Nicolae Testemițanu” în anul 2005 fiind disponibil și la adresa *library usmf.md*.

Fără a reduce din importanța cataloagelor tradiționale, catalogul electronic oferă posibilități mai vaste de regăsire a informațiilor prin mai multe puncte de acces (autor, titlu, ISBN/ISSN, vedetă de subiect, cuvânt-cheie, index CZU, localizarea documentului), precum și combinarea acestor criterii de căutare. Modernizarea și actualizarea metodelor de accesare și regăsire a informației vor transpune catalogul electronic pe rolul de instrument indispensabil în activitatea de cercetare și informare a utilizatorilor.

De curînd a fost lansat Serviciul ”Întreabă bibliotecarul” prin Skype. Ca un instrument de marketing și relații publice a bibliotecii, a fost creat un cont în rețeaua de socializare Facebook (care se bucură de o popularitate vastă), avînd în vedere faptul că Universitatea de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu” este deja logată.

Organizăm, de asemenea, activități de promovare a bibliotecii prin intermediul Zilelor Specialistului care au loc în instituțiile medicale din țară cît și la catedrele și clinicile universității.

Zilele Specialistului organizate de Biblioteca Științifică Medicală au drept scop informarea specialiștilor despre noile intrări în Bibliotecă în domeniul de interes, precum și promovarea serviciilor și resurselor informaționale electronice oferite de Bibliotecă.

În incinta instituțiilor medicale sunt organizate expoziții de publicații medicale din colecțiile Bibliotecii Științifice Medicale, la care sunt expuse cărți și reviste cu tematica respectivă.

Organizarea expozițiilor ofera accesibilitate, operativitate. Expozițiile virtuale au aparut recent în bibliotecă. Ele sînt o imitare a unei expoziții reale. Spre deosebire de expozițiile tradiționale, cele virtuale ofera posibilitatea de a vedea nu numai copertile publicațiilor, ci și imagini, hărți, fotografii e.t.c. Textul include adnotații, citate, repere biografice și completează aspectul vizual al expoziției.

Totodată, la Zilele Specialistului sunt demonstrate programele și bazele de date de profil medical la care BȘM oferă acces (HINARI, OARE, ARDI, MEDLINE, Glowm, OncologySTAT, Bio Digital Human, Stat!Ref Online Medical Database - The premier healthcare e-source).

Anual, la Biblioteca Științifică Medicală "Nicolae Testemițanu" se desfășoară Săptămâna Internațională a Accesului Deschis. Accesul Deschis este una dintre cele mai progresiste mișcări ale cercetătorilor, având ca obiectiv principal promovarea ideii

accesului liber la informația științifică. Accesul Deschis este accesul on-line, gratuit, imediat la textul integral al publicațiilor științifice pentru oricine, oricând și oriunde în toată rețeaua globală. Biblioteca Științifică Medicală în această perioadă desfășoară un program amplu de activități, cu scop de informare și promovare a Accesului Deschis la informație, destinat comunității științifice medicale din țară.

Pe lângă aceasta, sunt organizate diferite ateliere și mese rotunde tematice destinate tuturor categoriilor de beneficiari.

Sunt elaborate materiale informative, bibliografii în vederea promovării serviciilor informaționale prestate și a resurselor informaționale electronice de profil medical și farmaceutic la care Biblioteca asigură acces. Se dezvoltă și promovează arhiva de cărți electronice (MDConsult, STATRef).

Un element aparte din cercetarea științifică a bibliotecii în sprijinul informațional al medicinei și farmaceuticii autohtone, îi revin elaborării și editării indicilor bibliografici tematici și a biobibliografiilor.

Biobibliografiile oamenilor de știință prezintă, pe lângă datele biografice, informația despre activitatea științifică a unei personalități, astfel contribuind la evidențierea și popularizarea realizărilor în sfera cercetare-dezvoltare din domeniu, fiind unul dintre mijloacele de afirmare în comunitatea științifică. În cadrul BȘM au fost elaborate o serie de biobibliografii, dintre care: Ion Ababii, Ieremia Zota, Nicolae Testemițanu, Gheorghe Ghidirim și alții.

Alcătuirea lucrărilor bibliografice tematice constă în identificarea, regasirea, comunicarea și valorificarea informațiilor științifice din domeniul medicinei și farmaciei.

În cadrul BŞM a fost conceput și elaborat un indice bibliografic fundamental cu titlul “Publicațiile cadrelor didactice și științifice ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova”, care oglindește activitatea de cercetare științifică și didactică a cadrelor USMF “Nicolae Testemițanu” în perioada anilor 1945-2015.

De asemenea, Biblioteca Științifică Medicală beneficiază de acces gratuit la o serie de baze de date de profil medical prin intermediul unor proiecte instituite de Organizația Mondială a Sănătății pentru țările în curs de dezvoltare .

Biblioteca Științifică Medicală întreprinde toate măsurile posibile pentru a facilita accesul utilizatorilor săi la informația medicală. Resursele informaționale electronice în acces deschis au devenit deja un mijloc indispensabil de informare și documentare pentru specialiștii din domeniul medicinei și farmaceuticii. Datorită promovării facilităților Open Access, în ultimii ani se atestă o tendință de creștere a utilizării resurselor informaționale electronice în acces deschis, care vin să completeze golurile informaționale existente în colecția Bibliotecii.

Pentru a se face mai bine cunoscute numeroasele realizări științifice ale membrilor comunității medicale din Republica Moldova la nivel național și internațional, Biblioteca Științifică Medicală crează Repoziitoriul Instituțional care asigură creșterea vizibilității producției științifice a USMF și a prestigiului ei.

Desfășurându-și activitatea potrivit strategiei în domeniul învățământului, științei, culturii, informației, Biblioteca Științifică Medicală este într-o continuă modernizare a activității sale, orientate spre o politică de prestare a serviciilor informaționale moderne și de calitate pentru realizarea la un nivel mai înalt a funcțiilor sale în susținerea procesului de educație, de cercetare și practică medicală.

Biblioteca Științifică Medicală pune la dispoziție o colecție de ghiduri clinice, înregistrate în Rețeaua Internațională a Ghidurilor pe diverse specialități medicale, oferite cu generozitate de specialiștii principali ai Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

Din martie 2014 Biblioteca Științifică Medicală este lider național al Proiectului Tempus “Modern Information Services for improvement Study Quality”, aplicantul proiectului fiind Biblioteca Universității de Științe Medicale din Kaunas, Lituania.

Realizarea acestui Proiect va contribui la diversificarea și modernizarea serviciilor informaționale pentru un învățământ superior de calitate: crearea unei infrastructuri informaționale comune, asigurarea accesului la resursele informaționale pentru utilizatorii locali și la distanță; crearea repozitoriilor electronice instituționale; susținerea procesului de e-learning, instruire și cercetare științifică a studenților și cadrelor didactice; promovarea culturii informației pentru asigurarea utilizării eficiente a resurselor informaționale pe plan național și internațional. Acestea ar fi cele mai performante și apreciate softuri specializate de bibliotecă, utilizate și activ promovate la nivel european. Pentru unul din aceste softuri va trebui să opteze bibliotecarii universitari din Moldova.

Biblioteca Științifică Medicală realizează următoarele obiective: Reluarea și executarea funcțiilor de Centru Metodologic pentru bibliotecile medicale din Republica Moldova, cooperarea și coordonarea activității cu alte biblioteci și centre de informare pentru realizarea schimbului de informații în scopul asigurării necesităților de informare ale beneficiarilor cu plenitudinea și precizia adecvată.

Biblioteca Științifică Medicală va dezvolta noi programe de instruire și va diversifica serviciile informaționale pentru utilizatori, pentru a se integra mai bine în infrastructura informațională medicală, fapt care va spori credibilitatea și vizibilitatea Bibliotecii ca „loc de informare” pentru întreaga comunitate medicală din țară .

Referințe bibliografice

1. www.library.usmf.md
2. www.abrm.md
3. <http://eifloamoldova.wordpress.com/>
4. Bazele culturii informaționale. ABRM. – Bălți: Presa univ. bălțeană, 2007, 160 p.
5. Ciubrei, Silvia; Karnaeva, Liubovi. Accesarea resurselor informaționale electronice medicale: (Cazul Bibliotecii USMF "N. Testemițanu"). În: Analele Științifice ale USM. - (Lucrări studențești) - Ch.: USM, 2002. - P.128-131.
6. Ciubrei, Silvia; Goian, Natalia. Utilizarea resurselor informaționale electronice cu profil medical de către beneficiarii Centrului de Informare INFOMEDICA, USMF „Nicolae Testemițanu”. În: Managementul resurselor electronice în bibliotecile din Moldova. A III-a Conferință Internațională, Chisinau 23-24 septembrie 2004.
7. Declarația asociației bibliotecarilor din Republica Moldova privind Accesul Deschis la informație. Buletin ABRM , 2010, nr. 2(12), p. 65.
8. Țurcan, N. Accesul deschis – un nou model de acces la informație și cunoaștere. Bibliopolis. 2011.- nr. 1.- p. 9-17.
9. Vătămanu, Maria. Bazele Culturii Informaționale: program și note de curs. - , Chișinău,2002. – 21 p.

**Valentina Boldescu, șef Secție ”Sala de Lectură nr. 3”
Ecaterina Fusu, bibliotecar principal, Secția”Sala de Lectură nr. 3”**